

HOE KRIJG IK MIJN GEMEENTE IN BEWEGING?

Posted on 31 januari 2022 by Margreet

Kan de onafhankelijke cliëntondersteuning in jouw gemeente beter? Wil je je gemeente in beweging brengen om dit aan te pakken? Lees dan verder. Op deze pagina vind je tips over hoe je dit kunt aanpakken. De eerste tip is: vorm eerst een beeld van hoe de onafhankelijke cliëntondersteuning in jouw gemeente ervoor staat en ga pas daarna met je gemeente aan de slag.

1. Onderzoek de stand van zaken van de cliëntondersteuning in jouw gemeente

Wil je dat de onafhankelijke cliëntondersteuning in jouw gemeente goed geregeld is? En wil hierover met jouw gemeente in gesprek? Het helpt als je goed in beeld hebt wat jouw gemeente wel of niet heeft geregeld rond cliëntondersteuning. Kortom: wat is de stand van zaken in jouw gemeente? Je kunt dat op de volgende manieren onderzoeken:

[Doe een mini-onderzoek op de website van je gemeente](#)

Zoek op de website van je gemeente naar informatie over onafhankelijke cliëntondersteuning. En stel hierbij de volgende vragen:

- Is informatie over onafhankelijke cliëntondersteuning makkelijk te vinden?
- Is de informatie in lijn met de wet?
Geeft de gemeente aan dat de cliëntondersteuning voor iedereen is, dat het gratis en voor alle levensterreinen?
- Is de informatie uitnodigend?
Als je behoefte hebt aan onafhankelijke ondersteuning, dan moet je die ook kunnen krijgen. Een gemeente mag er niet allerlei voorwaarden aan stellen. Soms zegt een gemeente dat je pas onafhankelijke ondersteuning van de gemeente kunt krijgen, als er binnen je eigen familie-, vrienden- en kennissengroep (je eigen netwerk) niemand is die jou kan helpen. Dat klopt niet. De gemeente mag de inzet van cliëntondersteuning dus niet ontmoedigen door allerlei eisen te stellen.
- Kun je op de gemeentewebsite vinden welke organisaties de onafhankelijke cliëntondersteuning aanbieden?
Kun je kiezen tussen meerdere organisaties, en is dan duidelijk wat de verschillen zijn tussen die organisaties?
- Geeft de gemeentewebsite voldoende informatie over de onafhankelijkheid van de ondersteuning?
De cliëntondersteuning moet onafhankelijk zijn. Dat betekent dat de ondersteuner geen rekening houdt met het financieel belang van de gemeente of het zorgkantoor en ook niet betrokken is bij het stellen van indicaties. En het is ook beter als de cliëntondersteuner niet werkt in een team met hulpverleners.

[Informeer bij mensen die gebruik maken of hebben gemaakt van onafhankelijke cliëntondersteuning](#)

Verzamel ervaringen van mensen die gebruik maken of hebben gemaakt van onafhankelijke cliëntondersteuning in jouw gemeente. Vraag naar hun ervaringen:

- Heb je informatie gekregen over onafhankelijke cliëntondersteuning? En zo ja, hoe?
- Hoe is de ondersteuning van de de onafhankelijke ondersteuner bevallen? Wat ging goed, wat kan beter?

[Doe een uitgebreid onderzoek en gebruik hiervoor de checklist](#)

Ieder(in) heeft een checklist gemaakt waarmee je kunt onderzoeken hoe het is gesteld met onafhankelijke cliëntondersteuning in jouw gemeente. Met de checklist onderzoek je of de cliëntondersteuning in jouw gemeente voldoet aan de eisen van de wet.

Met de checklist ga je de volgende zaken na:

1. Is de cliëntondersteuning goed vindbaar?
2. Is de cliëntondersteuning echt onafhankelijk?
3. Is de cliëntondersteuning gratis?
4. Is de cliëntondersteuning beschikbaar voor alle onderdelen van het sociaal domein: maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, wonen, welzijn, werk en inkomen, persoonsgeboden budget en ondersteuning mantelzorg. Oftewel, is de cliëntondersteuning levensbreed?
5. Is de cliëntondersteuning deskundig?
6. Kunnen mensen zelf de cliëntondersteuner kiezen?
7. Krijgen mensen ondersteuning bij alle stappen bij het regelen van de aanvraag voor zorg en/of ondersteuning?

Als jouw gemeente op één of meerdere van deze punten niet of onvoldoende scoort, dan kun je dat aan de orde stellen bij de gemeente. Dat kun je doen bij een ambtenaar, de wethouder of de gemeenteraad, maar ook bij een gehandicaptenplatform, Wmo-raad of Adviesraad Sociaal Domein. Je kunt aangeven dat de onafhankelijke cliëntondersteuning van jouw gemeente niet (of niet helemaal) voldoet aan de wet.

[Bekijk hier de Checklist Onafhankelijke cliëntondersteuning](#)

[Onderzoek of jouw gemeente meedoet aan het Koploperproject](#)

In 2017 is het landelijk kenniscentrum Movisie een groot project gestart over onafhankelijke cliëntondersteuning: het Koploperproject. Dat was in opdracht van het ministerie van VWS. Het Koploperproject heeft als doel om in zoveel mogelijk gemeenten de onafhankelijke cliëntondersteuning te verbeteren.

Aan het Koploperproject hebben 113 gemeenten deelgenomen. Deze gemeenten zijn aan de slag gegaan met het verbeteren van het aanbod, de vindbaarheid en de kwaliteit van cliëntondersteuning. [Kijk op de website van Movisie of jouw gemeente een van de koplopers is](#) en dus al aan de slag is gegaan met het verbeteren van de cliëntondersteuning.

[Wil je meer lezen over het Koplopergemeentent? Ga naar de pagina Laat je inspireren: deze gemeenten zijn koplopers](#)

2. Zet je gemeente in actie

Ben jij niet tevreden over de stand van zaken rond de onafhankelijke cliëntondersteuning in jouw gemeente? Zet je gemeente in beweging. Je kunt de volgende dingen doen:

[Ga in gesprek](#)

Bij het ontwikkelen en verbeteren van onafhankelijke cliëntondersteuning is het belangrijk dat beleid en praktijk aansluiten bij de behoeften en de situatie van de inwoners. Sterker nog, het VN-verdrag Handicap schrijft voor dat de overheid ervaringsdeskundigen moet betrekken bij het ontwikkelen van beleid dat hen aangaat. Alleen dan komt iets tot stand dat effectief en zinvol is. Kennis en ervaring van inwoners zijn dus absoluut noodzakelijk, en dan met name kennis en ervaring van inwoners die te maken hebben met zorg en ondersteuning.

Gemeenten kunnen niet om hun eigen inwoners heen: ga dus het gesprek aan met jouw gemeente. Liefst samen met anderen, want dat maakt je sterker.

Bij dit gesprek kun je gebruik maken van:

- [Checklist van Ieder\(in\) - Check de onafhankelijke cliëntondersteuning in uw gemeente \(docx\)](#)
Aan de hand van de vragen in de checklist kun je zien hoe het is gesteld met de onafhankelijke cliëntondersteuning in jouw gemeente. Je kunt de checklist ook voorleggen aan de betrokken beleidsambtenaar. Hij of zij kan dan zelf aan de hand van de vragen een beeld vormen over hoe het is gesteld met de cliëntondersteuning.
- [Handreiking van Movisie - Onafhankelijke cliëntondersteuning: Hoe betrek je inwoners? \(pdf\)](#)
De handreiking geeft antwoord op de volgende vragen:
Hoe zijn inwoners en cliënten het best te betrekken?
Hoe kun je inwoners betrekken op een manier die bij hen past?
Hoe vind je ze?
Wat zijn geschikte werkvormen om hun kennis naar boven te halen?
Hoe vertaal je de ervaringen en input van inwoners naar beleid en praktijk?
- [Methodiek Aan de slag met cliëntondersteuning \(externe link naar Movisie\)](#)
Deze methodiek bestaat uit 10 verschillende portretten en een lijst vragen. Aan de hand van de

vragen ga je samen met anderen in gesprek. Door over een of meerder van deze voorbeelden te praten bespreek je samen wat belangrijk is voor mensen die op zoek zijn naar zorg en ondersteuning. Deze methodiek is heel bruikbaar in een gesprek tussen gemeente en inwoners/gebruikers van zorg, ondersteuning en voorzieningen.

[Neem contact op met Ieder\(in\) voor ondersteuning](#)

Tot eind 2022 ondersteunt Ieder(in) lokale belangenbehartigers die samen met hun gemeente de onafhankelijke cliëntondersteuning willen verbeteren. Deze ondersteuning is op maat en sluit dus aan bij de situatie in jouw gemeente. Je kunt als lokale belangenbehartiger bijvoorbeeld hulp krijgen bij:

- het contact leggen met de gemeente en/of andere relevante partijen,
- het samen opstellen van een plan van aanpak,
- het voorbereiden en begeleiden van gesprekken met de gemeente,
- het vinden van relevante informatie en inspirerende voorbeelden uit andere gemeenten.

Wil je weten of jouw platform of adviesraad in aanmerking komt voor ondersteuning van Ieder(in), neem dan contact op met Annemiek Nieuwstraten, a.nieuwstraten@iederin.nl.

[Wijs je gemeente op een subsidie om onafhankelijke cliëntondersteuning verder te ontwikkelen](#)

Voor gemeenten die hun onafhankelijke cliëntondersteuning willen verbeteren, is tijdelijk een subsidie beschikbaar. In 2022 en in 2023. Het gaat om maximaal 50.000 euro per gemeente. De gemeente kan de subsidie gebruiken om een projectleider aan te stellen die de gemeente helpt om cliëntondersteuning te verbeteren.

In 2022 kan de gemeente een aanvraag indienen van 1 januari tot en met 29 april. In 2023 kan de aanvraag worden ingediend van 1 januari tot en met 28 april. Hiervoor kan een aanvraagformulier worden gebruikt. Bij de aanvraag moet een projectplan worden ingediend. Dit projectplan is vormvrij. Het beschikbare bedrag wordt verdeeld op volgorde van binnenkomst van volledige aanvragen.

[Meer informatie en een link voor dit formulier is te vinden op de website Dienst Uitvoering Subsidies en Instellingen \(van VWS\).](#)

[Zoek contact met \(andere\) cliëntorganisaties in jouw gemeente](#)

Cliëntorganisaties hebben veel onderwerpen op hun agenda staan. Vaak zijn dat er te veel voor de beschikbare tijd en menskracht. We raden je daarom aan om het onderwerp onafhankelijke cliëntondersteuning samen met andere cliëntorganisaties op te pakken.

Onafhankelijke cliëntondersteuning is voor alle inwoners belangrijk. Dat maakt het onderwerp geschikt om gezamenlijk op te pakken. Werk samen en bereik met een kleinere inspanning een groter resultaat.

Vrijwel alle gemeenten hebben een Adviesraad Sociaal Domein (in sommige gemeenten heet zo'n raad een Wmo-raad of inwoner-raad). Deze raden geven advies aan de wethouder (of Burgemeester en Wethouders), hebben invloed op de gemeenteraad en hebben vaak contact met de verantwoordelijke beleidsambtenaren. Bovendien behartigen zij de belangen van alle inwoners. Contact leggen met deze raad kan dus een prima eerste stap zijn. De contactgegevens van deze adviesraden zijn vaak te vinden op de website van je gemeente.

[Inspireer je gemeente door mooie voorbeelden van andere gemeenten te laten zien](#)

Er zijn gemeenten die de onafhankelijke cliëntondersteuning al goed op orde hebben, of goed op weg zijn. Dit zijn gemeenten die sinds 2017 hebben meegedaan aan het zogenaamde Koplopersproject. [Laat je inspireren door deze koplopers.](#)

[Terug naar de Startpagina](#)

